

Uniwersytet Gdański
Wydział Prawa i Administracji
mgr Kaja Zaleska-Korziuk

**Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.
„Charakter prawny umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę
trzecią”**

Promotor: dr hab. J. Kruczałak-Jankowska, prof. UG

Promotor pomocniczy: dr hab. B. Gliniecki, prof. UG

1. CELE PRACY I STAN BADAŃ

Zasadniczym celem rozprawy jest dogmatycznoprawna analiza umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią i ustalenie jej konstrukcji oraz charakteru prawnego, podstawowych elementów treści oraz elementów normatywnych.

Finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią w ujęciu ekonomicznym, ani – tym bardziej - umowa o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią nie były przedmiotem pogłębionej, kompleksowej analizy na gruncie polskiej nauki. Jednocześnie, należy zauważyć, że również w literaturze zagranicznej niewiele miejsca poświęcono samej umowie o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią, stanowiącej źródło powstałego zobowiązania stron, pomimo, że to właśnie umowa ta kreuje wzajemne zobowiązania stron charakterystyczne dla finansowania postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią.

2. ROZWAŻANIA ZAWARTE W PRACY

Rozprawa doktorska została podzielona na osiem rozdziałów, poświęconych kluczowym zagadnieniom związanym z tematem rozprawy.

- 2.1. Pierwszy rozdział stanowi wstęp do problematyki umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią, ze wskazaniem celów i zakresu pracy, stanu wiedzy w zakresie finansowania sporów przez osobę trzecią w polskiej i zagranicznej literaturze prawnej, uzupełnionymi o uwagi terminologiczne.

- 2.2. Drugi rozdział poświęcony został analizie umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego w dziewięciu porządkach prawnych. Do analizy wybrane zostało dziewięć państw: Australia, USA, Anglia i Walia, Francja, Niemcy, Szwajcaria, Singapur, Hongkong i Brazylia. Wybór wyżej wymienionych państw, podyktowany jest przede wszystkim:
- znaczeniem danego państwa w procesie kształtowania wzoru umowy o finansowanie sporu przez osobę trzecią (Australia, USA, Anglia i Walia) jako umowy nienazwanej,
 - stanem uregulowania w powszechnie obowiązujących aktach prawnych (Singapur i Hongkong),
 - istnieniem kodeksów dobrych praktyk dla finansujących (Anglia i Walia, Singapur, Hongkong), aż w końcu atrakcyjności danej jurysdykcji dla finansujących (Niemcy, Szwajcaria, Brazylia).
- Nie bez znaczenia dla przeprowadzonej analizy było również znaczenie danego państwa w kontekście arbitrażu handlowego, w szczególności międzynarodowego arbitrażu handlowego (Francja, Anglia i Walia, Szwajcaria, Singapur, Hongkong i Brazylia).
- 2.3. Trzeci rozdział został poświęcony problemowi konstrukcji umowy o finansowanie postępowania przez osobę trzecią poprzez przeprowadzenie analizy poszczególnych elementów umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią, tj. stron, przedmiotu oraz treści umowy.
- 2.4. W rozdziale czwartym wskazane zostały umowy zawierane wraz z umową o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią.
- 2.5. W rozdziale piątym dokonana została kwalifikacja prawna umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią.
- 2.6. Szósty rozdział zawiera porównanie umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią z innymi, podobnymi umowami, w celu dokonania klasyfikacji prawnej umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią. W konsekwencji, umowa o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią została przeanalizowana w odniesieniu do następujących umów: umowy pożyczki, umowy kredytu bankowego, umowy darowizny, umowy faktoringu, umowy o zastępstwo procesowe, umowy ubezpieczenia ochrony

prawnej, umowy spółki cichej. Na skutek przeprowadzonej analizy, zaproponowano klasyfikację umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią jako nienazwanej umowy o świadczenie usług.

- 2.7. Rozdział siódmy zawiera rozważania dotyczące reżimu prawnego dla umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią co do dopuszczalności zawierania tejże umowy w świetle art. 3531k.c. w zw. z art. 58 k.c., a także prawa właściwego dla tej umowy.

3. WNIOSKI

Przeprowadzone badania dają podstawę do wyprowadzenia następujących wniosków płynących z rozważań zawartych w pracy:

- 3.1. umowa o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią jest umową dwustronną, dwustronnie zobowiązującą, konsensualną, kazualną, losową i niewzajemną.
- 3.2. porównanie umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią do innych umów występujących w obrocie prawnym, a w szczególności umowy pożyczki, umowy darowizny, umowy factoringu, umowy ubezpieczenia, umowy spółki cichej oraz umowy spółki cywilnej nie daje podstaw do zakwalifikowania umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią do typu lub podtypu jednej z tych umów. W konsekwencji, postulowana jest kwalifikacja tej umowy jako nienazwanej umowy empirycznej, której pewne stałe składniki i cechy zostały wyodrębnione wskutek wprowadzanych kodeksów dobrych praktyk, a także pierwszych prób uregulowania w obcych porządkach prawnych (Singapur, Hong Kong). Ponadto, na gruncie prawa polskiego uzasadniona wydaje się kwalifikacja umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią jako nienazwanej umowy o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c., do której odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy o zleceniu.
- 3.3. na gruncie polskiego prawa brak jest podstaw do uznania umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią za naruszającą zasadę swobody umów (art. 353¹ k.c.). Taka ocena dopuszczalności zawarcia umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią jest co do zasady zgodna z ocenami

dokonywanymi w innych państwach o kontynentalnym systemie prawa (np. Francji, Niemczech, Szwajcarii, Brazylii czy Belgii).

- 3.4. należy przyjąć, że prawem właściwym dla umowy o finansowanie postępowania arbitrażowego przez osobę trzecią jest prawo miejsca zwykłego pobytu finansującego (tj. strony zobowiązanej do świadczenia charakterystycznego) w rozumieniu art. 4 ust. 2 Rozporządzenia Rzym I.